

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Συνιστάμενον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ὡς τὸ κατ' ἐξοχὴν παιδικὸν περιοδικὸν σύγγραμμα, ἀληθεὶς παρασχὼν εἰς τὴν χώραν ἡμῶν ὑπηρεσίας καὶ ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως, ὡς ἀνάγνωσμα ἀριστον καὶ χρησιμώτατον εἰς τοὺς παῖδας.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

Ἑσωτερικοῦ

Ἐξωτερικοῦ

Ἑτησίᾳ . . . δρ. 8.— Ἑτησίᾳ . . . φρ. χρ. 10.—
Ἑξαμηνίῳ . . . » 4,50 Ἑξαμηνίῳ . . . » 5,50
Τετμήνιῳ . . . » 2,50 Τετμήνιῳ . . . » 3,—
Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται τὴν 1ην ἐκάστου μηνός.

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΔΡΥΘΗ ΤΩ 1879

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΚΑΙ ΕΚΔΟΤΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

ΤΙΜΗ ΕΚΑΣΤΟΥ ΦΥΛΛΟΥ Λ. 20

Διὰ τῶν Πρακτόρων Ἑσωτερ. λ. 10. Ἐξωτερ. λ. 15
Φύλλα προηγουμένων ἐτῶν, Α' καὶ Β' περιόδου
τιμῶνται ἕκαστον λεπ. 25

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὅδὸς Εὐριπίδου ἀρ. 38, παρὰ τὸ Βαρβάκειον

Περίοδος Β'.—Τόμος 24ος

Ἐν Ἀθήναις, 22 Ἀπριλίον 1917

Ἔτος 39ον.—Ἀριθ. 21

Η ΜΥΣΤΗΡΙΩΔΗΣ ΝΗΣΟΣ

[Μυθιστόρημα ὑπὸ ΙΟΥΛΙΟΥ ΒΕΡΝ]

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΓ'. (Συνέχεια)

Ὁ Κύριος Σμιθ κύτταξε κάμποση ὥρα τὸν θυμῷ αὐτοῦ ἀστερισμό, καὶ ἔπειτα, ἀφοῦ σκέφθηκε λίγο, ρώτησε:

— Χάρμπερτ, δὲν ἔχομε σήμερα 15 Ἀπριλίου;

— Μάλιστα, κύριε Σμιθ.

— Λοιπόν, ἂν δὲν σφάλω, αὐριο θὰ εἶνε μιὰ ἀπὸ τῆς τέσσερες ἡμέρες τοῦ ἔτους, ποῦ ὁ ἀληθινὸς χρόνος συμπίπτει μετὰ τὸν μεσονύχτιον· δηλαδὴ αὐριο, μετὰ προσέγγισι ὀλίγων δευτερολέπτων, ὁ ἥλιος θὰ περᾷ ἀπὸ τὸν μεσημβρινὸν ὅταν τὰ ρολόγια θὰ δείχνουν μεσημέρι. Ἄν λοιπὸν ὁ καιρὸς εἶνε καλὸς, θὰ μπορέσω νὰ προσδιορίσω τὸ γεωγραφικὸ μῆκος τοῦ νητιοῦ μας μετὰ προσέγγισι ὀλίγων μιλίων.

— Χωρὶς ἐργαλεῖα, χωρὶς ἐξάντα; ρώτησε ὁ Γεδεών.

— Ναί, ἀποκρίθηκε ὁ μηχανικός. Μάλιστα, ἐπειδὴ ἡ νύκτα εἶνε αἰθρία, θὰ προσπαθῶ ἀπὸ ἀπόψε νὰ προσδιορίσω τὸ πλάτος μας, ὑπολογίζων τὸ ὕψος τοῦ Νοτίου Σταυροῦ, δηλαδὴ τοῦ νοτίου πολοῦ, ἀπὸ τὸν ὀρίζοντα. Ἐννοεῖται, φίλοι μου, δὲν ἀρκεῖ ποῦ μάθαμε ὅτι ἡ γῆ αὕτῃ εἶνε νῆσος; πρέπει νὰ μάθωμε ἀκόμη πόσο ἀπέχει, εἴτε ἀπὸ τὴν ἀμερικανικὴ ἡπειρο, εἴτε ἀπὸ τὴν Αὐστραλίαν, εἴτε ἀπὸ τὰ κυριώτερα νησιά τοῦ Εἰρηνικοῦ.

— Φυσικά, ἀποκρίθηκε ὁ

ρεπόρτερ· γιατί τότε, ἀντὶ νὰ κτίσωμε ἕνα σπίτι, μπορεῖ νὰ ἰδοῦμε ὅτι συμφέρει καλλίτερα νὰ κατασκευάσωμε ἕνα πλοῖο καὶ νὰ φύγωμε.

— Βέβαια, εἶπε ὁ ναύτης· ἂν ἀπέχωμε καμμιὰ ἐκατοστὴ μόνον μίλλια ἀπὸ καμμιὰ κατοικημένη χώρα...

— Γι' αὐτὸ λοιπὸν ἀκριβῶς, εἶπε ὁ Κύριος Σμιθ, θὰ προσπαθῶ νὰ προσδιορίσω ἀπόψε τὸ πλάτος καὶ αὐριο τὸ

μεσημέρι, τὸ μῆκος τῆς νήσου Λίγκολν.

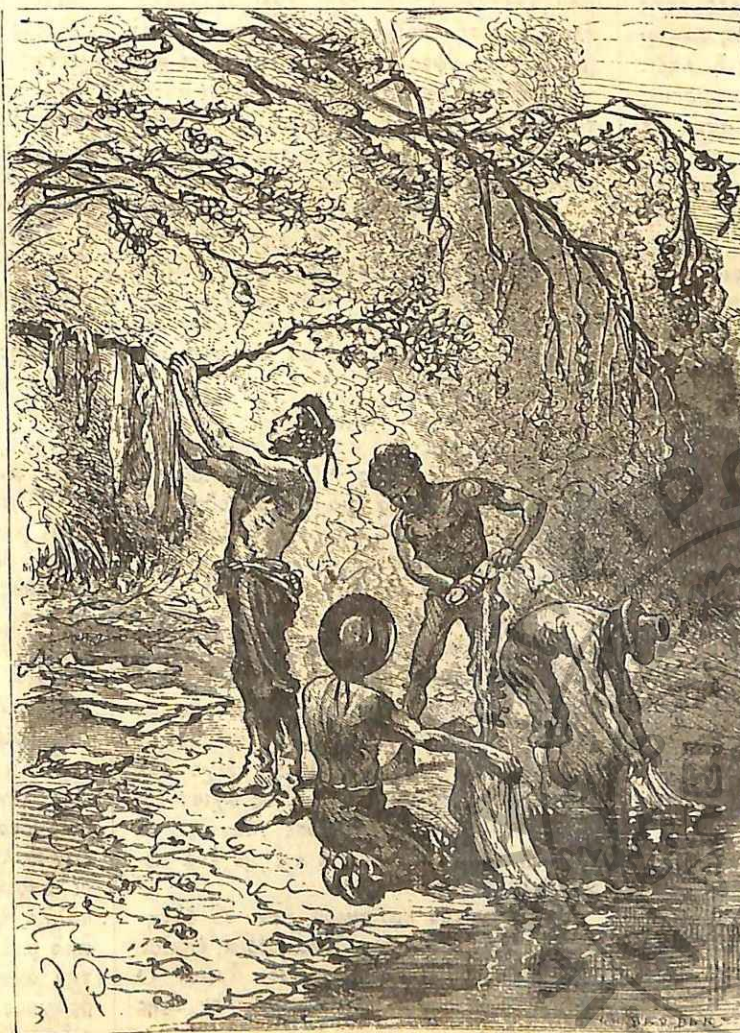
Ἄν ὁ μηχανικός εἶχεν ἕνα ἐξάντα, ἡ ἐργασία θὰ ἦταν πρὶς εὐκολίαν. Ἐπρεπε ὅμως ὅπωςδήποτε νὰ τὸν ἀναπληρώσῃ. Μπῆκε λοιπὸν στὰ Καμίνια, βρῆκε δύο ἴσια κλαδιά, τὰ ἔνωσε εἰς ἕνα ἄγκυθον, ὥστε νὰ νοιγοκλείουν σὰ διαθήκη καὶ βγῆκε πάλιν. μετὰ τὸ πρόχειρον αὐτὸ ἐργαλεῖον, νὰ βρῇ κατάλληλον μέρος γιὰ τὴν παρατήρησιν.

Ἡ ἀκρογιαλιά ἐκεῖνη δὲν ἦταν, γιατί τὸ Ἀητονύχι τοῦ ἔκρυβε τὸν νότιον ὀρίζοντα. Ἐπροτίμησε λοιπὸν νὰ νενεθῇ εἰς τὴν Τερψιθέαν, ποῦ θὰ εὕρισκε ὑπερὰ τὸ ὕψος τῆς, μ' ἕνα ἀπλούστατον γεωμετρικὸν ὑπολογισμό, καὶ θὰ τὸ ἀφαιρούσε.

Σὲ λίγο, μαζεύθησαν στὸ ὄροπέδιο ὅλοι οἱ ἄποικοι. Ἀπὸ ἐκεῖ τίποτε δὲν ἔκοβε τὸν ὀρίζοντα, ποῦ φαίνονταν ὅλος σὰν ἕνα ἡμικύκλιον, ἀπὸ τὸ Ἀητονύχι ὡς τὴ Σαῦρα. Φωτιζόμενος μάλιστα ἀπὸ κάτω, ἀπὸ τὸ φεγγάρι ποῦ θάβγαινε σὲ λίγο, ξεχώριζε πολὺ καθαρά ἀπὸ τὴ θάλασσα καὶ μπορούσε νὰ τὸν σηματοδῇ κανεὶς μετὰ κάποια ἀκρίβεια.

Τὴν στιγμὴ ἐκεῖνη, ὁ Νότιος Σταυρὸς παρουσιάζετο στὸ θεατὴ ἀνάστροφα· δηλαδὴ τὸ ἄστρο ἄλλα ἀποτελοῦσε τὴ βάσιν του; ποῦ ἦταν πρὶς κοντὰ στὸν πόλον. Ὁ ἀστερισμὸς ὅμως αὐτὸς δὲν ἀπέχει τόσο λίγο ἀπὸ τὸν νότιον πόλον, ὅς ὁ δικὸς μας Πολικὸς ἀπὸ τὸν βόρειον. Ὁ Κύριος Σμιθ τὸ ἤξευρε αὐτὸ καὶ θὰ τὸ εἶχε ὑποψίαι του εἰς τὸν ὑπολογισμό.

Ἐστῆς τότε εἰς βράχον τὸ ἕνα σκέλος τοῦ διαθήτη ὀριζοντίως καὶ ἀνοίξε τὸ ἄλ-

«Οἱ ἄποικοι ἐπλυναν τὰ σπρόγγυλά τους...» (Σελ. 166, στ. α')

λο, σημαδεύοντας, όσο ακριβέστερα μπορούσε με τὸ μάτι, τὸ ἄλφα τοῦ Νοτίου Σταυροῦ. Ἡ γωνία ποὺ ἐσηματίετο ἐστὶ ὁ διαβήτης, μετροῦσε τὴν ἀπόστασιν τοῦ ὀρίζοντος ἀπὸ τὸν πόλο. Ἀλλὰ ἡ ἴδια αὕτη γωνία ἦταν καὶ τὸ ζητούμενο πλάτος τοῦ τόπου. Ὁ Κύρος Σμῖθ ἔδωσε στερεὰ τὰ δύο σκέλη τοῦ διαβήτη, ὥπως ἦταν ἀνοιγμένα, γιὰ νὰ διατηρηθῇ τὸ ἀνοιγμα, ποὺ θὰ τὸ μετροῦσε αὐτοῦ. Αὐτοῦ ἐπίσης θὰ εὕρισκε καὶ τὸ ὕψος τῆς Τερψιθέας, γιὰ νὰ τὸ ἀραιώσῃ καὶ νὰ ἄρχει ἀκριβῶς τὴν ἀπόστασιν τοῦ πόλου ἀπὸ τὸν ὀρίζοντα τῆς θαλάσσης.

Κατέβηκαν τότε ἀπὸ τὸ ὁροπέδιο καὶ ἐτῆς δέκα ὅλοι ἐκοιμῶντο βαθεῖα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΔ'.

Τὸ ὕψος τοῦ γρανίτινου τοίχου. — Ἐφαρμογὴ τοῦ θεωρήματος τῶν ὁμοίων τριγώνων. — Τὸ πλάτος τῆς νήσου. — Ἐκδρομὴ σὰν βορραινά. — Στρεῖδια. — Σχέδια γιὰ τὸ μέλλον. — Ὁ μεσημβρινός.

16 Ἀπριλίου, Κυριακὴ τοῦ Πάσχα. Οἱ ἄποικοι βγήκαν ἀπὸ τὰ Καμίνια πρωτὶ πρωί, ἐπλυναν τὰσπερόρουχά τους καὶ ἐκαθάρισαν τὰ ἐξωτερικά τους φορέματα. Ὁ μηχανικός ἐλογάριαζε νὰ κάμῃ καὶ σαποῦνι, μόλις θὰ ἐπρομηθεύετο τῆς πρώτης ὕλης ποὺ χρειάζονται στὴ σαπωνοποιία, σόδα ἢ ποτάσσα, λίπος ἢ λάδι. Τὸ σπουδαῖο πρόβλημα τῆς ἀνανεώσεως τοῦ ρουχισμοῦ, θὰ ἐλύοντο καὶ αὐτὸ μετὴν ὥρα του. Ὅπως δὲ ποτε, μετὰ τὸ ρούχα ποὺ εἶχαν, θὰ περνοῦσαν ἀκόμη ἐξ ἡμέρας, γιὰ τὴν ἦσαν στερεὰ καὶ καινούργια.

Ἡ ἡμέρα ἐπρομηνύετο ἡλιόφωτιστη, μιὰ ἀπὸ τῆς πρώτης ἐκεῖνης φθινοπωρινῆς ἡμέρας, ποὺ φαίνονται ἀνὰ τελευταῖος ἀποχαιρετισμοὶ τοῦ καλοκαιριοῦ.

Σήμερα ἐπρόκειτο νὰ συμπληρωθῶν ἡ χθεσινὴ παρατηρήσεις μετὰ τὸ ὕψος τοῦ Τερψιθέας.

Δὲν σὰς χρειάζεται κανένα ἐργαλεῖο, σὰν ἐκεῖνο ποὺ κάματε χθές; ῥώτησε ὁ Χάρμπερτ τὸν μηχανικό.

— Ὅχι, παιδί μου, ἀποκρίθηκε αὐτός· θὰ ἐνεργήσω μετὰ ἄλλο τρόπο, ἀλλὰ μετὴν ἴδια σχεδὸν ἀκριβεία.

Ὁ Χάρμπερτ, ποὺ τοῦ ἄρεσε νὰ μαθαίνει κάθε τί, ἀκολούθησε τὸν κ. Σμῖθ, ποὺ ἀπομακρύνθηκε ἀπὸ τὴν βᾶσιν τοῦ γρανίτινου τοίχου καὶ κατέβηκε στὸ ἀκρογιάλι. Ἐντωμεταξύ, ὁ Νάβ καὶ ὁ Πέγκροφ ἔκαναν διαφορὰς «οἰκιακὰς» ἐργασίας.

Ὁ μηχανικός εἶχε πάρῃ μαζί του ἕνα καλάμι ἴσιο, καμμιὰ δωδεκαρία πόδια μακρὺ. Τὸ εἶχε μετρήσῃ μετὰ τὸ ἴδιο τοῦ ἀνάστημα, ποὺ ἐγνώριζε ἀπάνω-κάτω πόσο ἦταν. Ὁ Χάρμπερτ κρατοῦσε μιὰ στάθμη, ποὺ τοῦ εἶχε δώσῃ ὁ κ. Σμῖθ, δηλαδὴ μιὰ ἀπλὴ πέτρα, δεμένη στὴν ἀκρὴ ἐνὸς βούρλου.

Ὅταν ἔρθαν σὲ ἀπόστασιν πεντακο-

σίων σχεδὸν ποδῶν ἀπὸ τὸ γρανίτη, ποὺ ὕψωντο μπροστά τους κατακάθετος, ὁ Κύρος Σμῖθ ἐρύττετο ὀρθοῖο τὸ καλάμι στὸν ἄμμο καὶ μετὰ τὴ βοήθεια τῆς στάθμης, τὸ ἐστίαζε ὥστε νὰ εἶνε ἐντελὸς κάθετο στὸ ἐπίπεδο τοῦ ὀρίζοντος. Ὁ γρανίτης ἀπομακρύνθηκε καὶ ἐξαπλώθηκε χάμω, ἀλλὰ σὲ τέτοια ἀπόστασιν ἀπὸ τὸ καλάμι, ὥστε ἡ ὀπτική ἀκτὴν, ποὺ ἐφευγε ἀπὸ τὸ μάτι του, νὰ ἐγγίξῃ τὴν κορυφὴν τοῦ καλαμιοῦ καὶ τὴν κορυφὴν τοῦ γρανίτινου τοίχου. Κ' ἐσημαδεύετο προσεκτικὰ αὐτὸ τὸ μέρος μ' ἕνα μικρὸ πᾶσσαλο.

— Γνωρίζεις τὰ στοιχεῖα τῆς Γεωμετρίας; ῥώτησε τότε τὸν Χάρμπερτ.

— Διγὰκι, ἀποκρίθηκε ὁ μικρός.

— Θυμᾶσαι λοιπὸν ποιὸς εἶνε ἡ ἰδιότης τῶν ὁμοίων τριγώνων;

— Μάλιστα. «Αἱ ὁμόλογοι πλευραὶ εἶνε ἀνάλογοι».

— Ὅρα! Ἐγὼ λοιπὸν τώρα ἔκαμα δύο ὅμοια τρίγωνα, ὀρθογώνια καὶ τὰ δύο. Τὸ ἕνα, τὸ μικρότερον, ἔχει πλευρὰς τὸ κάθετο καλάμι, τὴν ἀπόστασιν ποὺ χωρίζει τὸν πᾶσσαλο ἀπὸ τὴν βᾶσιν τοῦ καλαμιοῦ καὶ, ὡς ὑποτείνουσα, τὴν ὀπτική μου ἀκτὴν. Τὸ δεύτερον ἔχει πλευρὰς, τὸν κάθετο τοίχο, ποὺ πρόκειται νὰ βροῦμε τὸ ὕψος του, τὴν ἀπόστασιν ποὺ χωρίζει τὸν πᾶσσαλο ἀπὸ τὴν βᾶσιν αὐτοῦ τοῦ τοίχου καὶ τὴν ὀπτική μου ἀκτὴν ὡς ὑποτείνουσα, ποὺ εἶνε ἐπέκτασις τῆς ὑποτείνουσας τοῦ πρώτου τριγώνου.

— Ὡ, ἐνόησα, κύριε Σμῖθ! ἐφώνησε ὁ Χάρμπερτ. Ὅπως ἡ ἀπόστασις τοῦ πᾶσσαλου ἀπὸ τὸ καλάμι εἶνε ἀνάλογος μετὰ τὴν ἀπόστασιν τοῦ πᾶσσαλου ἀπὸ τὴν βᾶσιν τοῦ τοίχου, ἔτσι καὶ τὸ ὕψος τοῦ καλαμιοῦ εἶνε ἀνάλογος μετὰ τὸ ὕψος αὐτοῦ τοῦ τοίχου.

— Ἀκριβῶς, Χάρμπερτ! Κι' ἄμα μετρήσωμε τῆς δύο πρώτης ἀποστάσεις, γνωρίζοντες τὸ ὕψος τοῦ καλαμιοῦ, θὰ βροῦμε εὐκολώτατα διὰ τῆς μεθόδου τῶν τριῶν, τὸ ὕψος τοῦ τοίχου, χωρὶς νὰ τὸ μετρήσωμε ἀπευθείας.

Ἐμέτρησαν λοιπὸν τῆς δύο ὀριζόντιες ἀποστάσεις, μετὰ τὸ ἴδιο μάλιστα τὸ καλάμι, ποὺ ἤξεραν ὅτι ἦταν δώδεκα πόδια. Ἡ πρώτη βρέθηκε δεκαπέντε πόδια, ἡ δεύτερη πεντακόσια. Καὶ γύρισαν στὰ Καμίνια, ὅπου ὁ μηχανικός πῆρε μιὰ πλατεῖα πέτρα, ποὺ τὴν εἶχε βροῖ σὲ κάποια ἐκδρομὴ του, εἶδος σχιστολίθου φαιοῦ, ὅπου μπορούσε κανεὶς νὰ γράψῃ, ὥπως στὴν π λ α κ α, μ' ἕνα κοχλὺ μυτερό.

Τὸ ὕψος τοῦ καλαμιοῦ, ὅταν τὸ ἔστησαν ὀρθοῖο, ἦταν μόνο δέκα πόδια, ἐπεὶ δὲ τὰ δύο ἦσαν χωρμένα στὸν ἄμμο. Ὁ Κύρος Σμῖθ λοιπὸν ἔγραψε τὴν ἐξῆς ἀναλογία:

$$15 : 500 :: 10 : X$$

Ἐπολλὰ πλάσιος ὑστερὰ τοὺς δύο μέ-

σους (500 × 10 = 5000,) διήρσε μετὰ 15 καὶ βρέθηκε 333 καὶ 5 δέκατα πέμπτη. Ἄρα τὸ ὕψος τοῦ τοίχου ἦταν περίπου τριακόσια τριαντατρεῖς πόδια.

Κατόπιν, ὁ μηχανικός ἐχάραξε ἕνα κύκλον καὶ τὸν ἐχώρισε σὲ 360 ἴσα μέρη. Μετὰ τὸ πρόχειρον αὐτὸ γωνιόμετρο ἐμέτρησε τὴν γωνίαν τοῦ διαβήτη, ὅπως ἦταν δεμένη ἀπὸ χθές. Καὶ τὴν βρέθηκε 10 μοίρας. Ἡ ὀλικὴ λοιπὴν ἀπόστασις μεταξὺ πόλου καὶ ὀρίζοντος, ἀπὸ ἐπὶ προστέθηκαν ἡ 23 μοῖρες ποὺ χωρίζουν τὸ ἄλφα τοῦ Νοτίου Σταυροῦ ἀπὸ τὸ πολικὸ σημεῖο, καὶ ἀπὸ λογαριασθῆκε καὶ τὸ ὕψος τοῦ ὁροπεδίου, ὅπου εἶχε γίνῃ ἡ χθεσινὴ παρατήρησις, βρέθηκε ὅτι ἦταν 37 μοῖρες. Ἄρα ἡ νῆσος Λίγκολν εὕρισκετο στὴν τριακοστὴ ἐδδόμη μοῖρα νοτίου πλάτους ἢ, — ἐπειδὴ, χωρὶς ἐργαλεῖα, τὸ μέτρον δὲν μπορούσε νὰ εἶχε γίνῃ ὅλη τὴν ἀκριβείαν, — μεταξὺ τῆς τριακοστῆς πέμπτης καὶ τῆς τεσσαρακοστῆς.

Δὲν ἔμενε τώρα, παρὰ νὰ προσδιορισθῇ καὶ ὁ μεσημβρινός. Καὶ γι' αὐτὸ, ὁ μηχανικός περιέμενε τὸ μεσημέρι.

Τὴν Κυριακὴν ἐκεῖνη οἱ ἄποικοι ἀποφάσισαν νὰ τὴν ἀριερώσουν ἕνα περίπατο, ἢ μᾶλλον σὲ μιὰ ἐξερεύνησιν τοῦ μέρους ἐκείνου τοῦ νησιοῦ ποὺ εὕρισκετο μεταξὺ τῆς λίμνης Γκράντ καὶ τοῦ κόλπου τοῦ Καρχαρία. «Ἄν τὸ ἐπέτρεπε ὁ καιρὸς, θὰ προχωροῦσαν καὶ ὡς τὸ νότιον ἀκρωτήριον τῆς Σιαγόνας. Θὰ ἐτρωγαν ἐκεῖ στὴν ἀμμονδιά καὶ δὲν θὰ γύριζαν παρὰ τὸ βράδυ.

Στῆς ἱκτώμισιν, οἱ ἄποικοι ἀκολούθησαν τὸ ἀκρογιάλι τοῦ περάματος. Ἀπὸ τὰ ἄλλα μέρη, σὲ νηράκι τῆς Σωτηρίας, ποὺ ἔλαυναν περπατοῦσαν μετὰ σιμωρότητα καὶ ἐβγαζαν κατὰ φωνὴν σάν χαρίσματα. Ὁ Χάρμπερτ εἶπε ὅτι λέγονται βουτ ἡ χ τ ε ς, καὶ ὁ Πέγκροφ καταχάρηκε ἅμα ἔμαθε, ὅτι τὸ κρέας τους, ἂν καὶ μαῦρον, εἶνε νοστιμώτατο.

Εἶδαν νὰ σέρνονται στὸν ἄμμο καὶ κατὰ μέγαν ἀμφίβια, ποὺ θὰ ἦσαν βέλαια φῶκες. Ὁ Πέγκροφ ἀδιαφόρησε τελείως, γιὰτὶ ἤξερε ὅτι τὸ κρέας τῆς φώκιος δὲν τρώγεται. Ὁ κ. Σμῖθ ὅμως τῆς ἐκύτταξε προσεκτικὰ καί, χωρὶς νὰ πῇ γιὰ ποῖο λόγον, ἐδήλωσε ὅτι θὰ ἐπισκέπτοντο καμμιὰ μέρα τὸ νηράκι τῆς Σωτηρίας...

Τὸ ἀκρογιάλι ποὺ ἀκολούθησαν, ἦταν σπαρμένο ἀπὸ ἀναρίθμητα κοχύλια, περιεργότατα, σπάνια. Ποὺ θὰ χαροποῦσαν πολλὸ ἕνα συλλέκτη. Ἐπειδὴ ὅμως οἱ ἄποικοι δὲν εἶχαν σκεφθῇ ἀκόμη γιὰ συλλογὴ κοχυλίων, χαροποιήθηκαν μόνο ἀπὸ μιὰ μεγάλη «στρεῖδοφωλήαν», ποὺ τὴν ἀνακάλυψε ὁ Νάβ ἀνάμεσα σὲ κατὰ βράχους, ἔσκαλασμένους ἀπὸ τὴν ἀμώτιδα, ὡς τέσσερα μίλλια μακρὰ ἀπὸ τὰ Καμίνια.

— Μπράβο! ἐφώνησε ὁ Πέγκροφ· ἐ

Νάβ δὲν ἔχασε πάλι τὴν ἡμέρα του!

— Πραγματικῶς, εἶπε ὁ ῥεπόρτερ, ὥραϊα στρεῖδια καὶ ἄρθρα. Κι' ἀπὸ, καθὼς λένε, κάθε στρεῖδι κάνει πενήντα χιλιάδες αὐτὰ τὸ χρόνο, δὲν ὑπάρχει φόβος νὰ ἐξαντληθῇ αὐτὸ τὸ στρώμα.

— Νομίζω ὅμως, εἶπε ὁ Χάρμπερτ, ὅτι τὰ στρεῖδια δὲν εἶνε τόσο ὁρεπτικά.

— Ναί, ἀποκρίθηκε ὁ Κύρος Σμῖθ. Τὸ στρεῖδι περιέχει πολὺ λίγη ἀζωτοῦχο οὐσία καὶ ἔνας ἄνθρωπος, ποὺ θὰ ἐτρέφετο ἀποκλειστικῶς μετὰ στρεῖδια, θὰ ἐχρειάζετο δεκαπέντε δωδεκάδες τὴν ἡμέραν.

— Μπᾶ! ἐφώνησε ὁ Πέγκροφ, μπορούμε νὰ τρώμε χίλιες, χωρὶς νὰ δεξιᾶσθῃ ἡ φωνή. Παίρνουμε μερικὰς γιὰ τὸ μεσημέρι.

Καὶ χωρὶς νὰ περιμένῃ ἀπάντησιν, ὁ ναύτης, βοηθούμενος ἀπὸ τὸν μαῦρον, ἐξερίσσετο κάμποσα ἀπὸ τὰ μαλάκια ἐκείνα καὶ τὰ ἐβάλε ἕνα δίχτυ ἀπὸ ἴνες ἰδίαιον, ποὺ τὸ εἶχε κατασκευάσῃ ὁ Νάβ καὶ ποὺ ἦταν σχεδὸν γεμάτο τρόφιμα γιὰ τὸ γεῦμα. Κ' ἐξακολουθῶσαν τὸ δρόμον τους.

Περπατοῦσαν ἀνάμεσα θαλάσσης καὶ ἀμμοφόρων. Κάθε τόσο ὁ Κύρος Σμῖθ ἐκύτταζε τὸ ρολόγι του, γιὰ νὰ εἶνε τοιοῦτος γιὰ τὴν παρατήρησιν, ποὺ ἔπρεπε νὰ γίνῃ ἀκριβῶς τὸ μεσημέρι.

(Ἔπεται συνέχεια) ΓΡ. ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΘΗΝΑΪΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

Ο ΠΙΓΚΕΡΤΩΝ

Ἀγαπητοί μου,

ΙΑ δίκη, ποὺ ἔγινε προχθὲς στὸ Κακούργιοδικεῖο τῶν Ἀθηνῶν, μᾶς ἐνδιαφέρει. Στὸ ἐδῶλιο καθύονταν δύο νέοι δεκαεπτά - δεκαοκτὼ χρονῶν, κατηγορούμενοι, ὅτι εἶχαν ἐξαπολύσῃ σὲ διαφόρους γράμματα, μετὰ τὴν ἀπαίτησιν, τὴν προσταγὴν, νὰ τοὺς στείλουν χρήματα καὶ μετὰ τὴν φοβέρα, ὅτι ἂν δὲν τοὺς ἐστελναν, θὰ τοὺς τιμωροῦσαν. Αὐτὸ, στὴ δικαστικὴ γλῶσσα, λέγεται ἐκδίασμος ἢ ἀπόπειρα ἐκδίασμου. Στὴν κοινὴ ὅμως γλῶσσα ἔξερετε πῶς λέγεται; Πίγκερτων!.. Ναί, ναί, δὲν ἀστεύομαι. Οἱ μικροὶ ἐκδίασται, ποὺ δικάστηκαν προχθὲς, εἶχαν διαβάτῃ τοὺς διαφόρους Πίγκερτων καὶ τοὺς ἤλθε ἰδέαν νάντι-γράφουν, νὰ μιμηθῶν τὴν συμμορίαν τῆς «Μαύρης Χειρὸς». Ἐκαμαν λοιπὸν μιὰ τρομερὴ καὶ φοβερὴ σφαγὴν καὶ ἀρχισαν νὰ στέλνουν δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ τὰ γράμματά τους. Ἐν' ἀπ' αὐτὰ τὰ ἔλα-

βε ὁ κ. Ὁθων Σταθάτος, ὁ γνωστός ἐφοπλιστής. Τοῦ ἔγραψαν νὰ τοὺς στείλῃ διακόσιες δραχμὰς, μετὰ ἄνθρωπον, στὸ δεῖνα μέρος, ἀλλοιῶτα θάταν χαμένοι. Ἀλλὰ ὁ κ. Σταθάτος εἰδοποίησε τὴν ἀστυνομίαν καί, ὅταν ἐκεῖνοι ἐπῆγαν στὸ δεῖνα μέρος, γιὰ νὰ πάρουν τὰ χρήματα, βροῖχαν τοὺς ἀστυνομικοὺς ποὺ τοὺς ἐστάλιναν. Οἱ συμμοριτῆς τῆς «Μαύρης Χειρὸς» — τοῦ μυθιστορήματος, — δὲν ἐστακῶνοντο μετὰ τὴν εὐκολίαν, οὔτε ἔκαναν βέβαια τόσο ἀνόητους, παιδιτικούς ἐκδίασμούς. Ἀλλὰ τὸ ἀντίγραφο εἶνε πάντα χονδροειδέστερον ἀπὸ τὸ πρωτότυπον. Καὶ τὰ δυστυχισμένα θύματα τοῦ Πίγκερτων ἐστάλησαν στὸν Εἰταγγελέα καὶ ἐπροφυλακίστηκαν γιὰ νὰ δικασθῶν.

Ἐ, τὸ δικαστήριον τὰ λυπήθηκε. Κ' ἦταν νὰ μὴ τὰ λυπηθῇ, τόσο νέαν παιδείαν, παρασυρμένην στὸ κακὸ ἀπὸ τὰ ἐλασινὰ μυθιστορήματα ποὺ ἐδιάβαζαν. Πρὶν καταδικασθῶν αὐτὰ γιὰ ἐκδίασμο, ἔπρεπε νὰ καταδικασθῶν γιὰ συνομωσίαν πρῶτα οἱ μυθιστοριογράφοι καὶ οἱ ἐκδότες τῶν πενταλέπτων φυλλαδίων, ἔπειτα οἱ ἀστυνόμοι ποὺ ἐπιτρέπουν νὰ κυκλοφοροῦν ἐλεύθερα καὶ νὰ ταγοράζων ἀνήλικοι, καὶ τέλος οἱ παιδαγωγοὶ καὶ οἱ κηδεμόνες αὐτῶν τῶν ἀνηλίκων. Λοιπὸν τὸ δικαστήριον λυπήθηκε τοὺς μικροὺς κατηγορουμένους καὶ ἀναγνώρισε ὅτι τὴν εὐθύναν τῆς διαθορᾶς τοὺς τὴν ἔχουν ἄλλοι. Ἐτσι, τὸν ἕνα, τὸν μικρότερον, ποὺ εἶχε παρασυρθῇ καὶ ἀπὸ τὸν μεγαλύτερον, τὸν ἀθώωσαν. Τὸν ἄλλον τὸν καταδίκασε σὲ φυλάκισιν λίγων μηνῶν, ἔτσι γιὰ ἕνα παράδειγμα, γιὰ μιὰ προειδοποίησιν σὲ ὅσους θάχον ὁρεῖ νὰ κάμουν τὰ ἴδια. Σημειώστε, ὅτι τὸ ἐγκλημα τοῦ ἐκδίασμου ἔχει μεγάλη ποινὴ καὶ ἂν τὸ δικαστήριον ἤθελε νὰ ἐξαντλήσῃ τὴν αὐστηρότητά του, θὰ τὴν εἶχαν πολὺ ἄσχημα τὰ δυστυχισμένα θύματα τοῦ Πίγκερτων.

Αὕτη εἶνε ἡ δίκη ποὺ ἔγινε προχθὲς. Κ' ἤλθε πολὺ ἐπίκαιρα γιὰ νὰ μὴ κάμῃ νὰ συμπληρώσω τὴν προηγούμενην Ἐπιστολήν μου. Ἐκεῖ ποὺ σὰς ἔλεγα, ὅτι τὰ μυθιστορήματα τῶν περιπετειῶν, τὰς ἀστυνομικὰ καὶ τὰ ἄλλα, τὰ γραμμένα μετὰ τὸν ἀποκλειστικὸ σκοπὸν τῆς πενταρολογίας, διασκεδάζουν μόνο τὸν ἀναγνώστη, — ἐκεῖνον ποὺ διασκεδάζει μετὰ τῆς ψυχῆς, ἕνα καλὸ παράδειγμα, ἕνα ἠθικὸ διδάγμα, καὶ ποὺ νὰ πλουτίζῃ τὸ μυαλὸν ἢ νὰ μορφώσῃ τὸν χαρακτήρα, — ἔπρεπε νὰ προσθέσω, ὅτι τῆς περισσοτέρας φορὸς προξενοῦν βλάβην μεγάλην. Γιὰτὶ ἐξάπτουν ἐπικίνδυνα τὴν νεανικὴν φαντασίαν, χωρὶς νὰ φροντίζουν κατόπιν νὰ τὴν γαληνεύουν, νὰ τὴν κατευθύνουν. Στὸ μυθιστόρημα τῶν περιπετειῶν εἶνε ποὺ ἐφαρμόζεται τὸ ρητὸ «ὅ

σκοπὸς ἀγιάζει τὰ μέσα». Πάντα καλὸ εἶνε γιὰ ἕνα παιδί νὰ διαβάσῃ διασκεδαστικὰ μυθιστορήματα μετὰ μεγάλης καὶ φοβερῆς περιπέτειας, μ' ἐγκλήματα, μετὰ κατεργαρίαις, μετὰ τεχνάσματα, μετὰ ἀπάτες. Ἀλλὰ ὅταν αὐτὰ γράφονται ὡς μορφα, σεμνά, καλλιτεχνικά, καὶ ὅταν ὀδηγοῦν ἀσφαλῶς σ' ἕνα ἠθικὸ συμπέρασμα, ἢ βλάβην τῷ παιδίῳ ἐξουδετερώνεται μετὰ τὴν ὀφέλεια ποὺ δίνει ἡ τέχνη καὶ ἡ διδασκαλία. Ὁ σκοπὸς τοῦ συγγραφέως ἐξαγνίζει τότε τὰ μέσα ποὺ μεταχειρίζεται. Ὅταν ὅμως λείπῃ ἡ τέχνη καὶ ἡ διδασκαλία, τί μένει ἀπ' αὐτὰ τὰ μυθιστορήματα; Ἡ περιπέτεια, ποὺ ἐξάπτουν τὴν φαντασίαν τὰ ἐγκλήματα, ποὺ τὸ παιδί, χωρὶς ἠθικὴ βᾶσιν, σπρώχνεται νὰ τὰ μιμηθῇ, τὰ κατορθώματα τῆς «Μαύρης Χειρὸς», ποὺ οἱ δύο μικροὶ Ἀθηναῖοι ἐπιλοδοῦντες νὰ τὰ ἐπαναλάβουν στὰς Ἀθήνας καὶ κατάντησαν στὸ Κακούργοδικεῖο. Ἐνα δηλητήριο, μετὰ πικρὴν γεύσιν γλυκοῦ...

Σὰς εἶπα τὴν ἄλλην φορὰ, ὅτι τὰ μυθιστορήματα τῆς πεντάρας ἐχάλασαν τὸ γούστο καὶ κακοσυνήθισαν τὸν ἀναγνώστη. (Δὲν ἐννοοῦσα βέβαια τὸν καλὸν μακρὸ φίλον, ποὺ εἶχε παραπνευσθῇ στὴν Διάπλασιν γιὰ τὴν φλυαρίαν τοῦ Βέρν, ἀλλὰ τὸν Ἀναγνώστην ἐν γένει.) Ἐπρεπε νὰ προσθέσω, ὅτι καὶ τὸν κατέστρεψαν ἠθικῶς. Ἐνα πλῆθος παιδιὰ, ποὺ δὲν θὰ γίνοντο ποτὲ χρήσιμα στὴν κοινωνίαν, εἶνε θύματα αὐτῶν τῶν μυθιστορημάτων. Καλλίτερα νὰ μὴν διαβάσῃ κανεὶς τίποτ' ἀπὸ τὰ βιβλία, παρὰ νὰ νομίζῃ, ὅτι εἶνε «βιβλία» αὐτὰ ποὺ σχηματίζονται ἀπὸ τὰ φυλλάδια τῆς πεντάρας. Καὶ καλλίτερα νὰ μὴν ὑποπτεύεται κανὲν ὅτι ὑπάρχουν στὸν κόσμον συγγραφεῖς, παρὰ νὰ παίρνῃ γιὰ συγγραφεῖς, καὶ σπουδαίους μάλιστα, αὐτοὺς ποὺ ἐκμεταλλεύονται τὴν περιέργειάν τοῦ καὶ τὴν εὐαισθησίαν του, χωρὶς σκοπὸν νὰ τὸν διδάξουν καὶ νὰ τὸν μορφώσουν.

Σὰς ἀσπάζομαι ΦΑΙΔΩΝ

ΑΝΟΙΞΙΑΤΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

ΠΡΩΤΟ ΜΗΝΥΜΑ

Χελιδόνες ἑανοῖγυνε τὰ μέγιστα ὕδα. — Καλῶς τες! Μπουμπουκίαν ὀμοῖον καὶ καὶ πῶς, σφίγγον τοὺς ἐξώστες...

Κι' ἔρχονται καὶ σιγῶνεν Πνοὲς μακρὰ ἀπ' τ' ἀμπελία. σὺν χαρῆς, ποὺ θὰ φύγουν, σὺν περασμένα γέλια...

— Καρδιά, ἄνθος γίνου, ποὺ σφιγκτὸ σίδερο τὸ ἐξώνει — καὶ πῶς νὰ τὸ συντρίψῃ!

Τ' ἀγκαλιάζει καὶ σ' αὐτὸ πατὴρ, ἀκκοιμπᾶ, μεστώνει καὶ ἐσπετάει ἐπ' αὐτὴν!

ΤΕΛΟΣ ΑΓΡΑΣ

Η ΒΕΝΤΕΤΤΑ

[Μυθιστόρημα ὑπὸ Α. FERGUSON]

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Σ'. (Συνέχεια)

Ἡ θαλαμηγός εἶχε πλησιάσῃ τόσο πολύ, ὥστε καὶ τὸ πῖδ ἀγύμναστο μάτι θὰ μπορούσε νὰ τὴν ἰδῇ καὶ νὰ καταλάβῃ τὸ σκοπὸ τῆς. Καὶ ὅμως ὁ Μάζος, — ὁ Μάζος ποῦ εἶχε τοποθετηθῇ ἐκεῖ γιὰ νὰ φυλάγῃ, — δὲν ἀκούγεται, δὲν ἐρώναζε, δὲν ἔδινε τὸ σημεῖο τοῦ κινδύνου. Πῶς αὐτό; Ἐβαλε ταῦτί μου πρὸς τὸ μέρος του καί... μ' ἐπιασαν κατὰ γέλια!.. Ἐνα δυνατό ροχαλητὸ μ' ἐπληροφόρησε γιὰ τὴν αἰτία τῆς σιωπῆς τοῦ Μάζου. Ὁ φρουρὸς εἶχε ἀποκοιμηθῇ.

Σὲ λίγο ἡ «Ἀφρόεσσα» θὰ ἦταν ἀγκυροβολημένη στὸ λιμάνι. Μποροῦσα νὰ καταιβῶ γιὰ νὰ προὑπαντήσω τὸ πλήρωμά της καὶ νὰ τοῦ ἐξηγήσω πῶς ἦταν τὰ πράγματα. Ὁ Μάζος θὰ συνελαμβάνετο πρὶν ξυπνήσῃ καὶ μετὰ τὴν βία ἡ μετὰ τὸ δόλο, θὰ πάθαινε ὕστερα τὸ ἴδιο καὶ ὁ τρομερὸς Βάρθος.

Ἀλλά... ἀλλοίμονο! τὸ ἀεράκι ποῦ εὐνοοῦσε ὡς τώρα τὸ κότερο, ἔπαισε. Τὸ πανί, φουσκωμένο πρὸ ὀλίγου, κρεμάσθηκε τώρα βαρεῖα στὸ κατάρτι καὶ τὸ πλοῖο ἔπαυσε νὰ προχωρῇ...

Σὲ λίγο, ἄρχισε νὰ φυσᾷ ἀντίθετος ἄνεμος καὶ ἡ θαλαμηγὸς ἀναγκάσθηκε νὰ κἀνῃ βόλτα. Πόσο ἀργὰ προχωροῦσε τώρα! Ὅσο διάστημα κέρδιζε μετὰ τὴν μιά βόλτα, τὸ ἔχανε σχεδὸν μετὰ τὴν ἄλλη. Ἐτοὶ τοῦλάχιστον ἔκρινε ἡ ἀνυπομονή μου... Ἀπὸ τὴ φούρκα μου, ἤμουν ἔτοιμος νὰ κλάψω.

Ἡ «Ἀφρόεσσα» ὅμως ἦταν καλὸ κότερο καὶ ὅσο κι' ἂν ἀργῶσε, πάντα προχωροῦσε μπροστά. Σὲ λίγο εἶδα, ὅτι μετὰ τὴ βόλτα ποῦ ἔκανε τώρα, θὰ ἔμπαινε στὸ λιμάνι.

Ἐτοιμάσθηκα νὰ ρίξω τὸν κρυψῶνά μου καὶ παρακαλοῦσα θερμὰ τὸ Θεό, νὰ μὴν ἐπιστρέφῃ γρήγορα ὁ Βάρθος Μπαρμπούτζης. Γιατί θὰ πρόφτασε βέβαια νὰ ψάξῃ ὅλη τὴ χαράδρα καὶ μπορούσε τώρα νὰ παρουσιασθῇ ἀπὸ στιγμή σὲ στιγμή. Σκέφθηκα, ὅτι δὲν ἦταν φρόνιμο νὰ φύγω ἀπὸ τὸ ἄσυλό μου, παρὰ μόνον ἀφοῦ ἀγκυροβολοῦσε ἡ «Ἀφρόεσσα».

Ἀχ! τί κακοτυχία!.. Τὸ κότερο

δὲν κατάρθωσε νὰ μὴ μ' ἐκείνη τὴ βόλτα! Ὁ ἄνεμος, τὴν τελευταία στιγμή, τὴν πρῶτη μακρύτερα ἀπὸ τὸ στόμιό μου ἐξασφάνισθηκε πίσω ἀπὸ τὸ βραχῶδες ἀκρωτήρι ποῦ ἔκλεινε τὸν ὄρμο ἐκείνο τὸ μέρος!

Δὲν ἔλαβα καὶ νὰ αἰσθανθῶ τὴ λύπη αὐτῆς τῆς συμφορᾶς, ἡ καλλιτέρα ἡ λύπη αὐτῆς ἔγινε πάλι φρικτὴ ἀγωνία.

Ἡ βροντερὴ φωνὴ τοῦ Βάρθου Μπαρμπούτζη καλοῦσε τὸν ἀδελφὸ του.

Ὁ Μάζος ἦταν τόσο συνειθισμένος νὰ ἐξουσιάζεται ἀπὸ τὸν Βάρθο καὶ νὰ τὸν τρέμῃ, ὥστε καὶ κοιμισμένος ἀκόμη ὁ κακόμοιρος, ἄκουσε τὴ φωνὴν τοῦ καί, ἐξ ἐνστίκτου, τοῦ ἀποκρίθηκε ἀμέσως.

Ἐπειτα, τὸν ἄκουσα νὰ σηκώνεται βιαστικὰ καὶ νὰ περπατῇ. Ἐτοὶ ὁ Βάρθος δὲν θὰ καταλάβαινε μετὰ τὴν ὥρα τοῦ τρόπου ἐὰν ἀδελφὸς του εἶχεν ἐκτελέσῃ τὴν παραγγελία του...

— Εἶδες κανέν' ἀπ' αὐτὰ τὰ ζῶα; τὸν ρώτησε. Εἶδες τίποτα ὑποπτό στὴ θάλασσα;

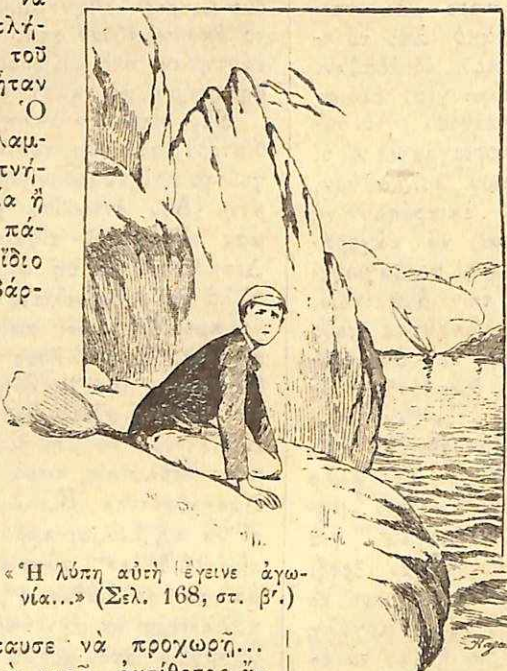
— Ὁχι, τίποτα, κανένα! ἀποκρίθηκε ὁ Μάζος. — καὶ ἔπειτα καλὰ ὅτι ἔλεγε τὴν ἀλήθειαν. — Ἐσὺ τί ἔκανες; Ἡ ἀνισορροπία τῶν διανοητικῶν δυνάμεων τοῦ Βάρθου, ἡ μανία ἐκείνη ποῦ

τὸν εἶχε κίνη νὰ κυνηγήσῃ τὸν ἐχθρὸ του ὡς τὴν ἄκρῃ τοῦ κόσμου, ἐξεδηλώθη ἀκόμη καὶ μετὰ τὸν λυσσώδη θυμὸ ποῦ τοῦ ἀναψῆ ἡ ἐρώτησις τοῦ ἀδελφοῦ του. Ἀποκρίθηκε μ' ἓνα χεῖμαρρο ἀπὸ βρισιὲς καὶ κατάρες. Βλαστήμητε τὸν Φραντζέσκο, ἐμένα, τὸν πατέρα μου, τὸ νηπί, τὸν Μάζο, ὅλους καὶ ὅλα!

Κι' ἄμα ἀπόσωσε τὸ φρικτὸ του λεξιλόγιό, εἶπε:

— Πάω νὰ ψάξω ἀκόμα. Δὲν θὰ φίσω πέτρα, χωρὶς νὰ τὴν ἀναποδογυρίσω, νὰ ἰδῶ τί ἔχει ἀπὸ κάτω! Ἐπὺ φύλαγε πάντα καὶ φώναξέ με ἀμέσως ἂν ἰδῇς τίποτα. Ἀκούς;

— Ἀκούω, ἀποκρίθηκε ὁ Μάζος μελαγχολικὰ. θὰ προτιμοῦσα ὅμως νὰ μπαρκαρισθῶ καὶ νὰ φύγω ἀπὸ δώπερα, γιατί θὰ βροῦμε ἄσχημους μπελάνδες, ἂν γυρίσῃ στὸ ἀναμεταξὺ ὁ νοικοκύρης μετὰ τοὺς φίλους του. Καπὶ το; (Ἐπειτα συνέχεια) ΦΩΚΙΩΝ ΘΑΛΕΡΟΣ

«Ἡ λύπη αὐτῆς ἔγινε ἀγωνία...» (Σελ. 168, στ. β').

Τ' ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΠΟΙΗΤΩΝ

ΙΓ'. — ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΤΕΡΤΣΕΤΗΣ

[Διάλεξις Διονυσίου Στεφάνου]

Ὁ Γεώργιος Τερτσέτης ἐγεννήθη εἰς τὴν Ζάκυνθον τὸ 1800. Δεκαεξαετής, ἀπῆλθεν εἰς Ἰταλίαν διὰ νὰ σπουδᾷ νομικὰ. Ἐκεῖθεν ἐπέστρεψε τὰς παραμονὰς τῆς Ἐπαναστάσεως, ἐμυήθη εἰς τὰς τῆς Φιλικῆς Ἐταιρείας καὶ, μετ' ἄλλων Ἐπτανησίων, ἔλαβε τὸ καρυφύλι καὶ ἐπολέμησεν εἰς τὴν Πελοπόννησον. Μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς Ἑλλάδος, διωρίσθη δικαστὴς εἰς τὴν Τρίπολιν καὶ εἰς τὸ Ναύπλιον. Ἀλλ' ἐνεκα τῆς στάσεώς του κατὰ τὴν ἱστορικὴν δίκην τοῦ Θεοδώρου Κολοκοτρώνη, ὅταν ἡρῆνῃ εὐθαρσῶς νὰ υπογράψῃ τὴν εἰς θάνατον καταδικνὺν τοῦ στρατάρχου, μὴ υποκύψας παρὰ εἰς τὴν βίαν τῶν λογίων, ὑπέπεσεν εἰς τὴν δυσμένειαν τῆς Ἀντιβασιλείας καὶ ἀπῆλθεν εἰς Παρίσιον, ὅπου ἔμεινεν σπουδάζων μέχρι τοῦ 1844. Ἐπιστρέψας εἰς τὰς Ἀθήνας, διωρίσθη βιβλιοθηκῆρος καὶ ἀρχιεπιφύλαξ τῆς Βουλῆς καὶ ἔμεινεν εἰς τὴν θέσιν αὐτὴν μέχρι τοῦ θανάτου του, τὸ 1874.

Ὁ Γεώργιος Τερτσέτης ἔγραψε περὶ καὶ ποιήματα πλείστα. Τὰ κυριώτερα εἰνε τ' Ἀπομνημονεύματα τοῦ Θ. Κολοκοτρώνη, εἰς δύο τόμους, μετὰ προλόγου, «Κόριννα καὶ Πίνδαρος», «Τὸ Ὀνειρόν τοῦ Βασιλέως», «Οἱ Γάμοι τοῦ Μ. Ἀλεξάνδρου», «Τὸ φίλημα», καὶ «Ὁ θάνατος τοῦ Σωκράτους» Ἰταλιστί. Κατ' ἑτος, τὴν 25ην Μαρτίου, ὁ Τερτσέτης, εἰς τὴν Βιβλιοθήκην τῆς Βουλῆς, ἐξεφώνει ἓνα θαυμάσιον πάντοτε λόγον εἰς τὴν Δημοτικὴν. Ἦτο μεγάλος πατριώτης, χρηστότατος ἄνθρωπος, ἀδαμάντινος χαρακτῆρος, ἔχων λόγιον καὶ μεγάλῃς ἀξίας ποιητής.

«Κόριννα καὶ Πίνδαρος»

[Ἀπὸ τὸν Ἐπίλογον]

Εἶθε, Ἀθήνα ξακουστή, νῆλθουν καιροὶ καὶ χρόνοι, ποῦ πόλιν ἐνδοξότερη ὁ ἥλιος καὶ ἡ σελήνη, Στ' ἀκοίμητο ταξιδί τους, Ἄλλῃ νὰ μὴ θεωροῦν! Στὰ ἄρματα, στὰ γράμματα, ψηλὴ κορφή νὰ γένῃς, Σοφίας κύματ' ἀφθάρτα πάλι στὴ γῇ νὰ χύσῃς! Πίστευε, κι' ὅλα θὰ γένουν τὰ ὅσα σοῦ προλέγω Κάτεχε μόνος ὁ Θεὸς δόξης πηγὴ πὼς εἶνε Πηγὴ καλοῦ καὶ εὐμορφίας, πηγὴ ἀθανασίας.

«Τὸ φίλημα»

[Ἀπόσπασμα]

Ἑλλάδα μου, πατρίδα μου, ὦ τάφε τῶν γονιῶν μου! ὦ καλὴ γῇ ποῦ γεύθηκα πρῶτη φορὰ τὸν ἥλιο, Κ' εἶδα τὰστέρια τῆς νυκτός Καὶ τὴ γλυκεῖα σελήνην Κι' ἄκουσα τὰ λαλούμενα στὸ ἦσυχον ἀκρογιάλι Κ' εἶδα κοράσια στὸ χορὸ καὶ νέες παντρεμμένες Καὶ τὸ φεγγάρι τὰ ξανθὰ μαλλιά τους νὰ φωτίζῃ. Τὰ παλληκάρια με φωνὴν ἀκοίμητην κι' ὥραϊα, Ἀχολογοῦν τοῦ δειλινοῦ ἢ τῆς αὐγῆς τὰ κάλλη, Καὶ τὸν Μισοῦλη τραγουδοῦν ἢ τῶν Ψαρῶν τοὺς νέους, Ποῦ ἔκαναν στάχτη τὸν ἐχθρὸ τὴν ὥρα ποῦ δειπνοῦσε.

ΔΥΟ ΠΑΙΔΙΑ ΤΟΥ ΠΑΡΙΣΙΟΥ

(ΜΕΣΑΙΩΝΙΚΟΝ ΔΙΗΓΗΜΑ)

[Συνέχεια ἴδε σελίδα 161]

— Πῶς; προβλέπετε, κουμπάρε, κανένα ἐμπόδιο; ἐπιθύρισε ὁ ζωγράφος, ἀνησυχῶν πολὺ μὴ χάσῃ, ὅχι μόνον τοὺς κόπους τοῦ ἄλλῃ καὶ τὰ ἐξοδα του.

— Φοβᾶμαι πολὺ, ἀποκρίθηκε ὁ κύρ Λανδρόλος, μὴ μοῦ λείψῃ τὴν τελευταία στιγμὴ τὸ κορίτσι, ποῦ θὰ κἀμῃ τὸν Καλὸν Ἀγγέλου. Πῆγα στὸ σπίτι τῆς τὸ πρῶτ', καὶ τὴ βροῖκα τὸ κρεβάτι, ἄρρωστη μετὰ πυρετό.

— Ἀ, μπᾶ! ἐφώνησε ὁ κύρ Γκοντινῶ, προσποιούμενος τὸν φαῖδρό, γιὰ νὰ κρύψῃ τοὺς δικούς του φόβους. Ὁ καὶ τῆς περᾶς αὔριον θὰ εἶνε καλά.

— Ὁ Θεὸς κι' ὁ λόγος σου, κουμπάρε. Γιατί ἂν μοῦ ἔλειπε, θὰ ἦταν πολὺ δύσκολο νὰ τὴν ἀντικαταστήσω. Καὶ σημεῖται ὅτι τὸ «Μυστήριον» περιμένεται μετὰ τὴν μεγαλήτερον ἀνυπομονήν μου καὶ, ἂν ἐματαιῶντο, σὲ μένα θὰ ξεσπούσε ἡ ὀργὴ τοῦ λαοῦ.

— Ἄν ἤμουν στὴ θέσιν σας, ἐσυμβούλευσε ὁ ζωγράφος, θὰ πῆγαίνα στὸν μεσίτη — Πικεβίρ, τὸν καινούργιον γιατρὸ τῆς συνοικίας μας. Μοῦ λένε ὅτι κάνει θαύματα. Γιατρέυει τῆς μεγαλήτερας ἀρρώστειας σὲ λίγες ὥρες.

— Εὐχαριστῶ γιὰ τὴν πληροφορίαν, κουμπάρε. Τρέχω ἀμέσως.

Εἶπε καὶ ἔφυγε τρεχάτος.

— Τί ἔπαθε ὁ κύρ Λανδρόλος; ρώτησε ἡ Νικέττα, ποῦ γύρισε στὸ ἐργαστήρι σχεδὸν ἀμέσως. Ἐφυγε χωρὶς καὶ νὰ με χαίρεισθῃ!

Ὁ πατέρας τῆς τῆς ἐξήγησε τὰ συμβαίνοντα.

— Ἐχει δίκην νὰ φοβᾶται, εἶπε τότε ἡ Νικέττα. Ὁ καὶ θυμώσῃ πολὺ ὁ λαός, ἂν δὲ τοῦ δώσουν τὴν διασκέδασιν ποῦ τοῦ ὑποσχέθηκαν.

— Κ' ἐγὼ θὰ χάσω τὸν κόπο μου καὶ τὰ λεπτὰ μου! ἐστένανε ὁ ζωγράφος.

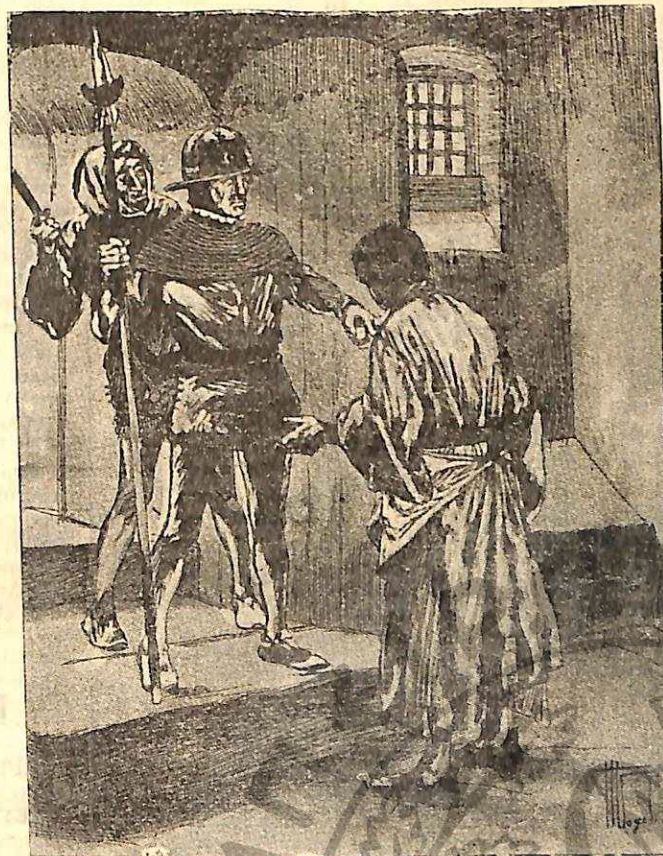
Μπα! ἔκαμε ἡ Νικέττα. Ἄν ὁ κύρ Λανδρόλος ἤρνετο νὰ σὲ πληρώσῃ, οἱ δικασταὶ ὕστερα θὰ τὸν ὑπο-

χρέωναν νὰ ἀναγορεύσῃ τὸ δίκην σου.

— Ἀλλοίμονο! Τώρα, μ' αὐτὴ τὴν ἀναρχίαν, δὲν ὑπάρχουν πιά δικασταί. Ὅσο οἱ Μπουργκινιόνιοι θὰ εἶνε κύριοι τοῦ Παρισιοῦ, θὰ κάνουν αὐτοὶ ὅ,τι θέλουν καὶ εἶνε περὶ τὸ νὰ τοὺς γυροῦν κανέναν δικαιοσύνην.

— Βλέπεις λοιπόν, μπαμπᾶ, ἐφώνησε μετὰ παραφορὰ ἡ Νικέττα, ὅτι πρέπει νὰ τοὺς πετάξωμε ἔξω ἀπὸ τὰ τεῖχη μας;.. Μὰ τί περιμένουν λοιπόν οἱ Παριζιάνοι, γιὰ νὰ ἐξεγερθοῦν καὶ νὰ τοὺς διώξουν;

— Τὴν κατάλληλη εὐκαιρία, ἀ-

— «Κυνηγοῦμε ἓναν κακοῦργο!» εἶπε ὁ ἀρχηγός. (Σελ. 170, στ. α').

πλούστατα... Αὐτὸ μόνον περιμένουν!

Ἡ ἀνέλιπτη αὐτὴ ἀπάντησις, δοσμένη ἀπὸ κάποιον ποῦ κανέναν δὲν εἶχε ἀντιληφθῇ τὴν παρουσίαν του, ἐτρόμαξε τόσο πολὺ τὸ δυστυχισμένο ζωγράφον, ὥστε δὲν βρῆκε τὴ δύναμιν οὔτε νὰ στραφῇ, γιὰ νὰ ἰδῇ τοῦ ὀμίλησε.

Ἡ Νικέττα ὅμως, πρὶν θορυβᾶν, ἔκαμε ἓνα βῆμα πρὸς τὸν ἄνθρωπον ἐκεῖνον.

— Μπα! ἐφώνησε ὁ Ἀντρέας!..

— Πῶς; ἐφώνησε κι' ὁ κύρ Γκοντινῶ, ἀναπηδῶν. Ἐσὺ, παληόπαιδο, μᾶς τρώαζες ἔτσι;

— Σιγά, μπάρμπα! εἶπε ὁ Ἀντρέας.

Ἦταν ἓνα παιδί δεκαπέντε ὡς δεκάξι χρόνων, ἀλλὰ καλοδεμένο, εὐρωστο, δυνατό. Τὸ πρόσωπό του, ἐνῶ μαρτυροῦσε μὴν ἐκτακτὴ θέλησιν καὶ δραστηριότητα, εἶχε καὶ τὴν ἐκφορὰν ἐκείνη τῆς εἰρωνικῆς ἀφροντισίας, ποῦ χαρακτηρίζει τὰ γνήσια Παρισιονόπουλα.

— Τί σιγά καὶ σιγά; ὑπέλαθε ὁ ζωγράφος μετὰ θυμό. Σὲ παρακαλῶ νὰ μοῦ πῆς ἀμέσως πῶς βροῖσκεσαι στὴς γειτονιές μας τέτοια ὥρα;

— Μά... λιγάκι χωρὶς νὰ τὸ θέλω, ἀποκρίθηκε ὁ Ἀντρέας χαμογελῶν.

— Ἀλλοῦ αὐτί, παληόπαιδο! Μήπως καὶ τυγχόν θέλεις νὰ πιστέψω τώρα, ὅτι δὲν ξέρεις τοὺς δρόμους τοῦ Παρισιοῦ; Γιατί ἐφυγες ἀπὸ τὸ κρεσπολεῖο τοῦ κύρ Καπελοῦσου; Σ' ἐδίωξε πάλι, ἔ;

— Ὁχι, ὅχι, μπάρμπα. Μόνον, ἐκεῖ ποῦ γύριζα ἀπὸ ἓνα θέλημα, βρέθηκε μπροστὰ μου μιὰ περιπολία ἀπὸ Μπουργκινιόνιους. Τότε λοιπόν... ἐννοεῖς...

— Τί; ρώτησε μετὰ χαρὰ ἡ Νικέττα, ποῦ ἐμάντευσε εὐθὺς κάποιο «καλὸ παιγνίδι».

— Νά, τοὺς ἄρχισα μετὰ τῆς πέτρας... ἔτσι γιὰ διασκέδασιν. Καί, μετὰ τὴν ἀλήθειαν, τὸ χέρι μου δὲν ἔλαθε...

— Νὰ παρ' ἡ ὀργή! τὸν ἔκοψε ὁ θεὸς του. Κατάλαβα. Σὲ κυνηγοῦν, μασκαρά!

— Λιγάκι, ὠμολόγησε ὁ μικρός. Με κυνήγησαν δηλαδὴ, ἀλλὰ μοῦ φαίνεται ὅτι ἔχασαν τὰ ἔγχυ μου.

— Ἐχες λάθος Ἀντρέας!

εἶπε ἡ Νικέττα, ἀφοῦ ἔρριψε μιὰ ματιά στὸ ὄροιο. Οἱ στρατιῶτες φάγνουν τὰ σπῆτια... σὲ λίγες στιγμὲς θὰ εἶνε ἐδῶ!

— Ἀχ! καὶ τώρα; ἐστένανε ὁ ζωγράφος.

— Νὰ τὸν κρύψωμε! εἶπε ἀποφασιστικὰ τὸ κορίτσι.

— Ποῦ; Τὸ σπίτι μας εἶνε μικρὸ καὶ δὲν ἔχει κανένα κρυψώνα. Πάει, χαθήκαμε!

— Ὁχι, ὅχι, ὑπέλαθε ἡ Νικέττα. Ἐγὼ ἓνα σχέδιο... ἀφίστε με, ξέρω!.. Μπαμπᾶ, πέρασε στὸ μαγαζὶ καί, ἄμα παρουσιασθοῦν οἱ στρατιῶτες,

κρατησέ τους με όμιλίες, ως πού να έλθω κ' εγώ.

Ο κύρ Γκοντινών—τί να κάμη;— άφισε τά δυό παιδιά στο έργαστήρι και πέρασε στο μαγαζί, πού έδλεπε στο δρόμο. Η πεποιθήσι πού είχε ή Νικέττα στο σχέδιό της, τού είχε δώση λίγη έλπίδα, λίγο θάρρος και κατάρφερε να προσποιηθώ μιá πολύ μεγάλη έκπληξι, όταν είδε τους στρατιώτες να εισβάλλουν στο μαγαζί.

Κυνηγούμε, ένα κκυούργα, ένα προδότη, τού είπε ό άρχηγός της περιπόλου και ψάχνουμε όλα τά σπίτια.

Δέν είδα καένα, άποκρίθηκε ό κύρ Γκοντινών. Άν νομίζατε όμως ότι κατέφυγε εδώ, κάμετε τώ χρέος σας. Τότε φάνηκε ή Νικέττα.

Τί θέλουν εδώ οι στρατιώτες; ρώτησε.

Κυνηγούν ένα... προδότη, κόρη μου!

(Έπεται συνέχεια) ΚΙΜΩΝ ΑΛΚΙΑΔΗΣ

ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΡΧΟΜΕΝΗ ΓΕΝΕΑ

Ο κ. Φαίδων, σέ δυό τελευταίες του «Αθηναϊκές Έπιστολές» έγραψε για ένα ζήτημα, πού από καιρό πολύ—προπάντων όμως τά τελευταία χρόνια—άπασχόλησε τους λίγους βαθειά σκεπτομένους άνθρώπους, όχι μόνο στον τόπο μας, μά σ' όλον τον κόσμο: τή μόρφωση, πού πρέπει ή νέα, ή έρχόμενη γενεά ν' άποκτήσει, για να έχη το δικαίωμα να λέγεται αληθινά μορφωμένη. Βέβαια, τó να προσπαθήση ένας νέος να μάθη τά στοιχεία όλων των κλάδων, ώστε να έχη άπ' όλα τά είδη των γνώσεων μιá πρώτη τουλάχιστον ιδέα, είναι πολύ άξιόπαινο και πολύ σωστό ό κ. Φαίδων τó συνιστά με όλη του τήν καρδιά. Νομίζω όμως, πως τó ζήτημ' αυτό—πού έχει, κατά τή γνώμη μου, πολύ περισσότερη επίδραση στην όλη πορεία και τó μέλλον, όχι μόνον του άτόμου, μά και όλης της ανθρωπότητος,—πού τώρα με τον παγκόσμιό της πόλεμο έδειξε καθαρή χρωακοπία και στην πνευματική και στην ψυχική της μόρφωση—τό ζήτημ' αυτό άξιζει να τó παρουσάση κανένας με πολύ βαθύτερες γραμμές στην έρχόμενη γενεά (και σέ πιό βαθύτερες άκόμη ίσως στην τωρινή γενεά, τους μεγάλους δηλαδή, πού αυτοί όρίζουν και τó τί και τó πως θά μάθη ή γενεά του μέλλοντος). Άν και θά μπορούσε κανένας να έγραφε ένα δόκιμο βιβλίο για τó ζήτηματ' αυτό, θά προσπαθήσω όμως σέ μερικά μου Γράμματα να συνοψίσω σέ λίγες γενικές γραμμές τές σκέψεις μου, με την έλπίδα, πως ίσως ώφελήσουν λίγο όσους αγαπάνε να σκέπτονται.

ΖΕΦΥΡΟΣ ΒΡΑΔΥΝΟΣ

Σ. τ. Δ.—Ευχαρίστω; θά δημοσιεύσω τά όρατά αυτά Γράμματα τού πλαισίου μου συνεργάτου. Πρέπει όμως να σημειωθώ έξ άρχής, ότι ό κ. Φαίδων ώμίλησε διά την γενικήν μόρφωσιν, αίσθητικήν ή άλλη. Ο κ. Ζέφυρος Βραδυνός, με τά Γράμματά του, θά την ειδικήν και θά την προσδιορίσ. Θά μάς πη δηλαδή, πού πρέπει να είναι ειδικώς αυτή ή μόρφωσις και πού πρέπει να τελήη.

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΠΡΟ 40 ΕΤΩΝ (Αναδιφήσεις τού Άνανία)

ΜΙΑ ΜΟΔΑ ΠΟΥ ΕΠΑΝΕΡΧΕΤΑΙ

Όμολογώ ότι, την άλλη φορά, μάλλον γι' άστέιο σάς είπα να μου στείλετε έμμέτρους λύσεις των αινιγμάτων, πού έδημοσιεύθησαν εις τó βον φύλλον της Διαπλάσεως τού...1879. Είχα την ιδέα, ότι ή μόδα των έμμέτρων λύσεων, περασμένη πρό πολλού, δέν μπορούσε να επανέλθ. Και όμως! Έλαβα ένα πλήθος τέτοιες λύσεις από σημερινούς μας φίλους. Άν ήθελα να τας δημοσιεύσω όλες, θά έγέμιζα μιαν σελίδα. Αλλά, κατά την υπόσχεσιν μου, διαλέγω τας καλλιτέρας.

Ίδου τής Μεγάλης Ελλάδος, πάντα προθύμου και πάντα έμπνευσμένης:

10

Άπό την κόκκινη φωτιά,
Καπνός συνήθως βγαίνει
Και άν περήφανο μυαλό,
Πάντα ψηλά πηγαίνει.
Μ' αυτό δέν κάνει άλλο τί,
Όσο και άν παρική,
Πέρα τας κόσας των ματιών
Πολύ να βασανίζει.

11

Και τής Άσκήσεως αυτής
Ελν' εύκολος ή λύσις
Και θά την εύρη; άσφαλώς;
Μονάχα άν θελήσης,
Άφού μετήρησι, να σταθής
Μ' όλη την ήσυχία,
Στά πρώτα τού έλφάρχτου μας
Δεκαοκτώ στοιχίσει.

Παρατηρώ, ότι ή δεύτερα αυτή λύσις άπαντά εις τó Αίνιγμα δι' άλλου σχεδόν Αινίγματος. Η πρώτη είναι καλλιτέρα. Αλλά κ' εκεί τó «συνήθως» δέν με πείθει πολύ. Άπό την κόκκινη φωτιά «πάντα» βγαίνει μαύρος καπνός... Έπίσης και τó «περήφανο» δέν εινε κυριολεξία. Θέλει να πη τó άλαζονικό, τó φαντασμένο, τó έλαφρό.

Η Μεσοηνιακή Άκτ ή μου άπαντ' έτσι:
Έκ καταστροφής άνθρώπων,
Ό λαθρόβιος καπνός;
Διαλύετ' εκών άκων.
Έάν άνεμος μικρός;
Αίσθανθ' επιθυμία;
Παρεϊάς να έξογκώσθ
Κ' εις ροπήν μονήν και μιαν
Όφθαλμύ, καπνός; να λύσθ,
Μή, μικρός μου άναγνώστη,
Μην υπερφανεύθης.
Κινδυνεύεις, άκουσέ με,
Ός καπνός νάναλυθής.

Ακολουθούν άλλοι τέσσαρες στίχοι δλωδίολου περιττοί. Αλλά και οι δημοσιευμένοι είναι άρεκέτα βεβιασμένοι. Τό «λαθρόβιος» τó «να λύσθ» δέν πηγαίνουν καθόλου. Η λύσις όμως αυτή τελειώνει μ' έπιμύθιον, με δίδυγμα. Και έτσι πρέπει. Η παλαιά μόδα τουλάχιστον δέν τó παρέλειπε ποτέ.

Τό Τραγούδι της Δευτεριάς νομίζει ότι λύσις τού 10 εινε ή σκόνη, ό κονιορτός. Δέν έχει άδικο κ' αυτός γεννάται εκ της καταστροφής των άλλων, πηγαίνει ψηλά και παρενοχλεί τας κόρας των όφθαλμών. Η έμμετρος όμως λύσις του εινε έκτενης και άτεχνη. Πολύ καλλιτέρα εινε ή λύσις τού 11:

Ήρπε τάλφραδτάριο και φάξε για να εύρης
τό δέκατ' όγδοο γράμμα του, άνίσως δέν τó
[εξέρχ.

Εινε τó Σίγμα, άρχηγός στο Σύμπαν και στή
[Σφαίρα]
μά ένθ στο Σύμπαν όρίστηκε, δέν εινε στον
[έξερ.

Ο Βασίλειος ό Βουλγαροκτόνος περιορίζει
την λύσιν τού 10 εις τον καπνόν τού σι-
γ'ρου:

Έκ καταστροφής των άλλων
Υπαρξιν έχω λαμβάνω,
Κι' άν μικρός με συνεθίσθ,
Την καταστροφήν σου κάνω.
Μην καπνίζετε, παιδιά μου,
Την υγεία σας άν θέτε.
Την ώφέλεια σάν ήθετε,
Χαίρετ' άμματα μου λίτε.

Προφανώς, οι δύο τελευταίοι στίχοι εινε περιττον παραγέμισμα. Όσον διά τó 11, και ό Β. Β. άπαντ' δι' άλλου αινίγματος:

Σφουρίτε και θά μ' εύρετε.
Όλ' οι σφορι με εύρετε.
Στην κεφαλή των σοφάρων
Και σωπαρουνώντων ειμαι,
Μά ό καίμένος άδθενώ
Και εις τó στρώμα κείμαι.

Λύσις: τó γράμμα Σίγμα.
Τό συμπέρασμα μου εινε ότι καμμιά από τας έμμέτρους αυτές λύσεις, τας σχετικώς καλλιτέρας άπ' όσας έλαβα, δέν εινε σάν τó πραγματικώς όρατον πρότυπον πού σάς έδωσα,—την λύσιν πού είχε στείλν τότε ένα παιδι τού 1879, ό κ. Νεοκλής Αιγυιολίδης. Αλλά δέν άπελπίζομαι Κάθε πρώτον δύσκολον.

Όπως ήποτε, διά να επανέλθ ή καλή μόδα τού παλίου καιρού, χρειάζεται κ' έν άλλο: Να δημοσιευώνται κ' Αινίγματα εις την Διάπλαιν, καθαυτό Αινίγματα, όπως εκείνα πού σάς έδειξα από τά φύλλα τού 1879. Παρατηρώ δέ, ότι εις τας σημερινάς Πνευματικές Άσκήσεις, τέτοια σπανίζουν. Λοιπόν σημερον θά σάς ζητήσω μερικά Αινίγματα, πού θά επιδέχονται έμμετρον λύσιν, όπως ή Μέλισσα, ό Καπνός, τó γράμμα Σίγμα κτλ. Και θά παρακαλέσω την Διάπλαιν να δημοσιεύσ ή καλλιτέρα εις τους Έβδομαδιαίους Διαγωνισμούς.

Ο ΑΝΑΝΙΑΣ

ΤΑ ΕΥΣΗΜΑ ΤΟΥ 1916

ΠΡΩΤΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: Έσμεράλδα,
Έλαβεν εύσημα 196.

ΔΕΥΤΕΡΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: Στέφανος Ι.
Μακρυμύχλος, 180.—Βασίλειος ό Βουλγαροκτόνος, 174.—Θαλασσοπόδη τού Στόλου, 174.

ΤΡΙΤΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: Χάρις, 172.—
Μεγάλη Ελλάς, 171.—Τραγούδι της Δευτε-
ριάς, 152.

ΕΠΙΑΙΝΟΣ: Δευτεριάς στους Σκλάβους,
141.—Μέλλον Ναύαρχος, 138.—Νικητής της Αύριον, 125.—Σκλαβωμένη Έλληνοπούλα, 133.—Στενημαχιστάδι, 132.—Μεσοηνιακή Άκτ ή, 129.—Αγριοβιολέττα, 123.—Τιόκος, 121.—Σείριος, 119.—Έλλην Καβούρ, 118.—Αύτιον Άστήρ, 118.—Ανδροειώμενος Κουραμπίς, 117.—Ένδοξο Σούλι, 111.—Έλλην, 109.—Άκτις Ηλίου, 108.—Ηρώς Έλληνοπούλα, 104.—Αυτοκράτειρα τού Βυζαντίου, 102.—Βουλγαροφάγος Έλλην, 102.—Κόρη τού Γαλιού, 98.—Χουσανή, 97.—Παναχάς, 97.—Κατωικά των Ψαρών, 94.—Τουρκομορτίτης, 87.—Βαροβαρομάχος Ελλάς, 78.—Ηρώς των Βαλκανίων, 73.

ΕΥΦΗΜΟΣ ΜΝΕΙΑ: Ζλάπ, 68.—Άλήτης 67.—Άφρη Στέφανος, 64.—Χρυσή Άκτις, 63.—Χαρ. Χ. Νικολαΐδης, 63.

Μικρός Σουλιώτης, 58.—Ναυτάκι των Σπετσών, 53.—Ρεζεντά, 49.—Έλλην Στρατιώτης, 47.—Έδικητής της Ήρακλίου, 46.—Έγγλεζάκι, 40.—Άρης, 39.—Απόγονος τού Καίσαρος, 38.—Άριστ. Κ. Βουλγαρής, 36.—Έωσφόρος, 34.—Ιω. Πελεκάνος, 33.—Νεαρός Φιλόσοφος, 32.—Έθνηκή Άγαρήνησις, 27.—Άδερν της Παναγίας, 26.—Ψυχή, 28.—Ναύτης τού Βοντού, 22.—Ζωέττα, 20.

Οι λαβόντες κάτω των 20 δέν αναφέρονται. Έπίσης δέν αναφέρονται όποι δέν έστειλαν την Σημείωσιν των Εύσημων των. Έλαβα και μιαν Σημείωσιν άνόνημον. Ποιος εινε αυτός; πού έ-
π'ρε 120 Ε κ' έξ'χετε να σημειώση τόνόμα του,

Τωντέρω Εύσημα πολλοί τ' άπήραν με διάφορα ψευδώνυμα. Όπως Έσμεράλδα και Ηρώς της Αίγης εινε τó ίδιον πρόσωπον. Τό σημειώνω, διά να μην έκπλαγούν οι Σατι-
στικοί, οι όποιοι δέν γνωρίζουν πάντοτε τ'α διά-

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΙ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΙ

[Ίδε Όδηγού Κεφ. ΙΒ.]

α.) Παίγνιον

Έστάλη υπό τού Βυζαντινού Άετοφ

		ΜΩΝ		
	ΜΙ	ΣΤΟ	ΘΕ	
ΚΟΥΡ	ΔΗΣ	Α	ΓΟΣ	ΚΛΗΣ
	ΤΙ	ΚΙ	ΛΥ	
		ΜΙΑ		

Να συναρμολογηθούν αι συλλαβαι αυται
ώστε ναδοτελεσθούν τα όνόματα τεσσά-
ρων ενδόξων άρχαιων Έλληνών.

β.) Παραστατικός Γρ'φος

Έστάλη υπό τού Νικητού της Αύριον

Τό τίποτε.—Μετοχή τού λέγω.—Πας
γενναίος, άνδραγαθόν.—Άρθρον.—Ό,τι
ποθούν οι πολεμούντες.—Άγριον ζώον.

Να εύρεθούν αι λέξεις αυται και συναρ-
μολογούμεναι να σχηματίζουν άρχαιον ρη-
τόν. (Διά τού ήχου, μη τηρουμένης όρθο-
γραφίας, όπως εις όλους τους Γρίφους.)

γ.) Διά τους Γαλλομαθε'ς

Γα'ς

Έστάλη υπό της Αυτοκρατορίας τού Βυζαντίου

+ + + + = Ώδειον.
* + + * = Υπερήτης,
* * + * = Κορμός,
* * + * = Γονία,
* + + * = Μαθητής.

Καθέτος οι σταυροί = Έγκώμιον.
Μεταφραζομένων των λέξεων γαλλιστί,
θα σχηματισθ' τó Ταύ.

Λύσεις τού 19ου φύλλον

α.) Κάλυ'ν'ναι μιās ώρας έλεύθερη
ζωή.—παρά σαράντα χρόνια σκλαβιά και
φυλακή.—β.) Μισθός άρετης έπανος.
[μισ(ος) - (πά)θος - Άρ(τα) - Έ(κά)τη -
σε(τή) - Αίν(ος) - Ορ(σα).—γ.) Chacun
doit balayer devant sa porte.

ΠΑΙΔΙΚΩΝ ΠΝΕΥΜΑ

Εις τó μάθημα της φυτολογίας.
— Πώς λέγεται τó δένδρον πού θέλουμεν να
έμβολιάσωμεν;
— Υποκείμενον.
— Καί εκείνο με τó όποιον έμβολιάζομεν;
— Κατηγορούμενον.
Έστάλη από τó Φτωχό Χαμομήλακι

φορα ψευδώνυμα τού ίδιου προσώπου, διά να
κάμουν την άθροισιν.

Έξαιρετικώς έδωσα τρία Δεύτερα Βραβεία,
άντι δύο, διότι ό Βασίλειος ό Βουλγαροκτόνος
και τó Θαλασσοπόδη τού Στόλου έχουν τον
ίδιον άρτιον Εύσημον.

Γενικάς Στατιστικάς των Εύσημων τού 1916,
αι όποια πολύ μ' έβόηθησαν εις την εξέλεξιν
των Σημειώσεων, μου έστειλαν οι έξης: Βασι-
λειος ό Βουλγαροκτόνος, Δευτεριάς στους
Σκλάβους, Κόρη τού Γαλιού, Κατωικά των
Ψαρών, Σ. Ι. Μακρυμύχλος, Κωνσταντινου-
πολίτικο Διαβόλακι, Βουλγαροφάγος Έλλην,
Χουσόφτη Έλπίδα, Ηρώς της Γραβιάς,
Νικητής της Αύριον, Έλληνοκτόνος Ίδεώδες,
Στρατηγός των Έλλήνων, Άστήρ της Έ-
λευθερίας, Νεαρός Ταπότης, Απόγονος τού
Καίσαρος, Ναυτάκι των Σπετσών, Τραγούδι
της Δευτεριάς και Θαλασσοπόδη τού Στό-
λου.—Από [20Ε] εις έκαστον, με τας εύχαρι-
στικάς μου. Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ «ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ»

Άθηναι, 38, όδός Εύδοξου
την 18ην Ἀπριλίου 1917.

ΠΑΙΔΙΑ, σάς θυμίζω πάλι τó Επιστόλιον, α,
την άναγνώσιν της συνδρομής σας, άν έλθε, και
την έξόρσησιν των πρακτορικων λογαρια-
σμών, άν έχετε. Εινε πολύ δύσκολος, αυτός ή ή-
μέρες και πρέπει να με βοηθήσετε όσο μπορείτε.
Γιά λίγον καιρό, γιατί φαίνεται ότι τ'α πράγ-
ματα ήσυχάζουν και ό αποκλεισμός χαλαρώνε-
ται. Θάρχισω τώρα να έπικοινωνω και με την
Αίγυπτον, όπου έχω τόσοσ φίλους. Αλλ' ως να
γίνη αυτό, χρειάζεται να έντείνετε τας ενεργείας
σας. Για να περάσουν κι' αυτές ή δύσκολες ή-
μέρες.

Μπράβο, Μικρό Σουλιώτη! Δέν τ'άφερα πώ;
είσαι τόσο λαμπρός χαρτογράφος! Πολύ εύμορ-
φος ό χάρτης της Νήσου Αίγυπτον πού έσχεδία-
σε; από την περιγραφή. Δέν μοιάζει πολύ μ' έ-
κείνη πού έφραντάθη ό Βέρν, όπως θά ίδω, όταν
θά δημοσιευθ' ό δικός του χάρτης. Αλλά και ή
δική σου μπορούς εξαίρετα... να εινε αυτή.

Ναι, Δοκίμωσα, αυτό τó γράφημά σου εινε
πιό άναπτυκτό και πιό καλλιτεχνικό. Χαίρω
πού σου άρεσαν τόσο τ'α Μυστικά πού έλα-
βε από τó Έλληνοκτόν Ίδεώδες, τόν Γερμα-
νόπαιδα και τόν Φασκαμιάν, «και τ'α τρία ώ-
ραία, καθένα εις τó είδος του». Θά πώ δέ εις
τόν Γερμανόπαιδα ότι τó ίδιόν του σε συνεκά-
νησε ιδιαιτέρως «για τή νοσταλγία πού δείχνουν
όσα γράφει και για τó ταντ πού έχουν ή άπαν-
τήσεις του εις ό,τι άφορά τόν πόλεμον και την
πατρίδα του». Διά τ'αλλά πού μου γράφεις έχεις
τόσο δίκην! Και ό κ. Φαίδων τ'α ίδια λέγει.

Βλέπω, Τρισηνίτη, ότι έχεις διαβάσει άρ-
κετά πράγματα. Ίσως δέν μπορείς να λές από
τώρα ότι είσαι τελείως μορφωμένη, δέν υπάρ-
χει όμως και λόγος να πέλιπ'εσαι. Άφου σου
χρει'ται τó διάβασμα, θά διαδάξης γρήγορα
δ,τι σου χρειάζεται. Ό κ. Φαίδων έξ'χετε να
σημειώση τ'α μεσαιωνικά μας. Και πρώτα-πρώτα
τά δημοτικά τραγούδια, τó Κοητικό Θέατρο,
τόν Έρωτικόκο, τους Βυζαντινούς ύμνογράφους.
Τ'α, μη τó λές για τó Σχολείο. Ό έπιμύθιος, ό
φιλομαθής, ήπ' όλα μανθάνει ή, τουλάχιστον,
όδηγείται να μάθη.

Όχι, Άλκη, δέν εινε ζήτημα αυτό πού μπο-
ρεί να ζωηρεύση την Άλληλογραφία. Άλλω-
στε εινε από εκείνα πού μαρ'α'ως αναφέρονται
κάθε τόσο. Ίσως και συχνότερα έρ' όσον έπι-
θυμώ. Συμφωνώ ότι τ'α «μικροζήτηματάς»
χρειάζονται, άλλα δέν μπορεί κανείς να τ'α προ-
καλή. Πρέπει να έρχονται μόνα τους. Τό μόνο
πού κάμνω εγώ εινε να μην άφήνω δ,τι παρου-
σιάζεται. Τό συμπέρασμα εινε ότι δέν έξαρχεται
μόνον από έμ' ή ζωήρεσις της Άλληλογραφίας...
Να και μιá επιστολή τού Ηρώος των Βαλ-

κανών, από την Ρωσίαν. Την έλαβα σήμερα,
ένθ εινε γραμμένη από τας 28 Νοεμβρίου.
Δηλαδή μετά 4 1/2 μήνας. Έ, πάλι καλά!
Νικητά της Αύριον, έλαβα ύπ' όψει μου
όσα μου γράφεις και θά συμμορφωθώ. Τό ποιή-
μα πού μου έστειλες προχθές, τó ήρτα κ' εγώ
τεχνικώτερο άπ' όλα σου και συμφωνώ για την
κρίσι τού λογίου, εις τόν όποιον τó έδειξε. Και
τάλλα έχουν εγκριθή και περιμένουν την σει-
ρά τους.

Ά όχι άπρημένα πράγματα, Ένδοξο Σούλι,
μόνο δικά. Βίβλια και ή τιμή και τó πνεύμα,
και ή άρετή, εινε πράγματα δικά μας—διαν τ'α
έχωμε—άλλα δέν μπορούμε να τ'αρίσωμε; Ένα
μέρος, για να πάρωμε μαζί μας άλλα. Και ή
ερώτησις της Κυριακής έννοει πράγματα πού
παίρνονται ή άρύνονται.

Κι' άλλη άπορία για την ερώτησι της Κυρια-
κής. Ένας άναγνώστης μ' έρωτά: μπορούμε να
θεωρήσωμεν ως έν σύνολον πραγματάων όμοίων;
π: χ: να πώμε, α' τ'α διβλία μου; β' αι έπι-
στολάι μου; γ' τ'α ένδύματά μου;—Όχι, μου
φαίνεται, ούτε αυτό. Γιατί όταν πη κανείς «τά
βιβλία μου», πού έννοει; Όλα; Όλο-
κληρη διβλιοθήκη; Άδύνατο να την παραλή-
μαζ'ι του. Τό πολύ θά διαλέξη δυό-τρία. Και
τότε πρέπει να μάς πη ποιá εινε αυτά. Και
τότε δέν θά έχωμεν ένα πράγμα, άλλα τρία.
Τό ίδιο με τ'α ένδύματα. Όσο όμως για τας έ-
πιστολάς, μπορεί, εν άνάγκη, να θεωρηθ' ή ως
ένα πράγμα ενά πακέτο επιστολών.

Αυτό είπα κ' εγώ, Θαλασσοπόδη τού Στό-
λου! θά κάμωμε όλους τους Διαγωνισμούς
μόνοι μας; και άν προσθήσουν και οι έξω να
λάβουν μέρος, έχει καλώς; άλλως; έμετι; και
μεις. Δέν τó κάμνω βέβαια επίτηδες πού δέν σου
άπαντ'α συγχ'ν εν έκτάσει. Πότε λείπει ό χώρος,
πότε τó γράμμα σου δέν έχει τίποτε πού να θέλη
έκτεν' ή άπάντησιν. Δέν είπαμε ότι δέν πρέπει να
πραπονηθ'ε; Άς εινε όμως... έσύ άργησες
να παραπονήσθ, πρέπει να τ'απολογίσω.

Όραίος επιστολός μου έστειλαν αυτήν
την έβδομάδα και οι έξης: Έρως Άγών, Ά-
λέξανδρος ό Μακεδών, Όνειροπόλος της Δό-
ξης, Δόξα τού Έλληνισμού, Λελές, Ξανθή
Ποικηλοπούλα και Γη της Ελλάδος.—Έ-
ξτελέσα τας παραγγελίας των και τούς εύχαρι-
στώ όλους για τ'α καλά των λόγια.

ΔΙΑ ΤΗΝ Σ. Σ. Σ.

Αυτήν την εβδομάδα έλαβα τ'α έξης:
«Ό χωρικός και τó τυρί».—Σχολικός Άνα-
μνήσεις.—Τό σκάκι.—Τί θέλω.—Πάσε,
Πατρίδα...—Η τιμιότης άνταμιδομένη.—
Τό Απριλιάνικο Χιονί.—Ό βράγιον ήτο
ένος.—Ένα έξυπνο παιδί κτλ.—Μία
καλή συμβουλή κτλ.—Καληνύκτα σου, μι-
κρούλα κτλ.—Από τó Κρουσέρι στας Πά-
τρας.—Σ' ένα φίλο μου.—Παιδικά Πνεύ-
ματα και διάφορα διχ' τους. Έδδ. Διαγωνισμούς.

ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ ΨΕΥΔΩΝΥΜΩΝ

[Ούδέν ψευδώνυμον άγκρίνεται ή άναγνωσται,
άν δέν συνοδεύεται υπό τού δικαιώματος δ,τι 1.
Τ'α έγκρινόμενα ή άναγνωσται ισχύουν μέχρι της
30 Νοεμβρίου 1917. Όσα συνοδεύονται από Α ά-
νήκουν εις Άγόρια, και δασ από κ. εις Κορίτσια.
Νέα ψευδώνυμα: Έλνεία, κ. (ΕΒ).
Άνθος τού Άγρού, κ. (ΒΟ) Άννα τού Όρ-
φέως, α. (ΜΟ). Σβεσθέσσα Έλπίς, α. (ΠΜ).
Φραγκλίνος, α. (ΘΜ). Άφραμένο Κήμα,
α. (ΚΔ).

ΜΙΚΡΑ ΜΥΣΤΙΚΑ

Μικρά Μυστικά έπιθυμούν ν'αλλάξ-
ξουν ή Δόξα τού Έλληνισμού (0) με Ά-
γριοβιολέταν, Γοημην Βαρκούλαν, Ηρώα
της Γραβιάς, Έλληνοκτόνον Οδρανόν—τό Τριαν-
ταφυλλένον Διαβόλακι (0) με Σπεσιμένον Λό-
γον, Χουσόφτη Έλπίδα, Έλληνα τού Ό-
λύμπου, Μομποτίαν, Μυγκέ, Άσρη—αι Λο-
ξασμένοι Αθηνά (0) με Διαβόλακι τού Αρ-

